

ANSVARSÖVERSIKT

FÖR SPARBANKENS KAPITALFÖRVALTNING

DECEMBER 2023

EN AVMATTNING I INFLATIONEN, HOPP OM LÄGRE RÄNTOR OCH EN MAINSTREAMING AV ESG-PRODUKTER

Virve Valonen
Head of Group
Sustainability & ESG

Under andra halvåret var den ekonomiska tillväxten i Europa och Finland svag. I slutet av året var dock inflationen i Europa långsammare än förväntat efter höstens höga nivåer, men översteg ändå centralbankernas inflationsmål. Avmattningen i inflationen kommer sannolikt att göra det möjligt att sänka räntorna i framtiden, vilket marknaden har prissatt till och med ganska kraftigt. Centralbankernas budskap om en eventuell räntesänkning är fortfarande försiktiga, även om den amerikanska centralbanken planerar att sänka styrräntan tre gånger under 2024.

Som förväntat är den finska ekonomin i en måttlig recession och särskilt utsikterna för byggbranschen är svaga, men hushållens konsumtion har förblivit ganska stabil: några ekonomer har uppskattat att en ekonomisk återhämtning under andra halvåret 2024 kan bli möjlig. Kinas ekonomi växer också, men måttligt, och några ekonomer förutspår att vi kan få vänta en tid på en uppgång i den globala ekonomin. Arbetsmarknaderna i Europa och USA är dock fortfarande starka. Den amerikanska ekonomin och särskilt aktiemarknaderna utvecklades starkt i slutet av 2023 och enligt ekonomer kan USA undvika en lågkonjunktur. I Finland var resultatåret däremot mer dämpat och de allmänna ekonomiska utsikterna skapade osäkerhet i värderingen av aktier. Värderingen av finska aktier är låg, även om resultatprognoserna kan förutsäga resultatillväxt för de kommande åren. På räntemarknaden var slutet av året mycket bra och ränteplaceringar var ett lockande alternativ.

I början av hösten påverkades till exempel ansvarsfullt placering i aktier med miljötema negativt av inflationen, de stigande räntorna och en stram centralbankspolitik när det gäller räntor. Situationen lättade dock mot slutet av året. I miljötemat varierade avkastningen igen mycket enligt region: kurserna steg mot slutet av året i både USA och Europa, men föll i Finland. Faktum är att om de långa räntorna inte längre höjs eller om de sänks

kan detta vara en av de faktorer som kommer att öka andelen aktier med miljötema i framtiden. Bland de fonder vi förvaltar fokuserar Sparbanken Miljö till exempel på förnybar energi och främjande av miljöinnovationer.

Den politiska betydelsen av miljötemat stärktes. I slutet av året antog klimatkonferensen COP 28 en historisk statsresolution om den globala utfasningen av fossila bränslen för att undvika de värsta effekterna av klimatförändringarna. EU-kommissionen rekommenderade också vid årsskiftet att minska utsläppen av växthusgaser, så att utsläppen senast år 2040 minskar med så mycket som 90 procent jämfört med nivån år 1990. Även enligt en rapport från Irena (International Renewable Energy Agency) bör årliga investeringar i förnybara energilösningar fyrdubblas om det globala uppvärmningsmålet på 1,5 °C ska uppnås. Dessutom styr USA:s klimatpaket IRA (Inflation Reduction Act), EU:s program RePowerEU och programmen Fit for 55, samt EU:s reglering av hållbar finansiering, placeringarna mot mer hållbara lösningar.

Mainstreamingen av ESG-produkter fortsatte mot slutet av året. Enligt en undersökning av Morningstar var den sammanlagda andelen ljusgröna produkter, dvs. artikel 8, och mörkgröna produkter, dvs. artikel 9, enligt EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar, på den europeiska marknaden redan 60 % i slutet av året. Mer än 90 procent av de fonder som förvaltas av Sparbankernas Kapitalförvaltning har varit ljusgröna, det vill säga i enlighet med artikel 8 i EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar.

Andra halvåret har varit en tid av aktiv utveckling inom Sparbankernas Kapitalförvaltning. Vi förbättrade tillhandahållandet av produktinformation relaterad till EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar (SFDR) och reviderade processerna relaterade till hållbarhetsbedömning av produkter för att svara mot det nya ESG-verktyget i portföljförvaltning. Kundens ekonomiska välfärd och sparbanksupplevelsen är av största vikt i Sparbanksgruppen. Vi hoppas att det mervärde vi erbjuder förmedlas från vår översikt till våra kunder på ett sakkunnigt och människonära sätt.

ANSVARFULLT PLACERANDE

Ansvarsfullt placering kan ha olika innebörd för olika placereare. Någon kan fokusera på ett eller ett fåtal teman som är viktiga för dem själva, medan någon annan kan se på frågan på ett mer övergripande sätt. Det finns olika sätt att närma sig ansvarsfullt placering. Vi vill tillgodose våra kunders behov och tar reda på kundernas hållbarhetspreferenser som en del av vår placerings- och försäkringsrådgivning, och vi har utvecklat vår hållbarhetsbedömning, våra processer och material för våra produkter och vår verksamhet. Vi har också beskrivit våra strategier för ansvarsfullt placering i denna översikt och de styrs av våra principer för ansvarsfullt placering, som utgör grunden för vår placeringsverksamhets ansvarsfullhet.

Med ansvarsfulla placering avses att man tar hänsyn till s.k. ESG-ärenden (Environment, Social and Governance) i placeringsverksamheten. För Sparbankernas Kapitalförvaltning betyder ansvarsfulla placering mer än enbart riskhantering – det betyder också affärstillfällen. Vi placerar till exempel i företag som främjar grön omställning, genom vilka vi vill uppnå positiva hållbarhetseffekter även i framtiden. Genom ansvarsfulla placering strävar vi efter att uppnå en så bra avkastning som möjligt på den valda risknivån. Vi är övertygade om att bolag som verkar ansvarsfullt på lång sikt är mer lönsamma än bolag som inte agerar på ett hållbart sätt.

Vi vill vara en transparent kapitalförvaltare som får uppskattning för vår ansvarsfullhet. Sparbankernas Kapitalförvaltning följer principerna för ansvarsfulla placering och vår ägarstyrningspolicy i all placeringsverksamhet. Genomförandet sker genom olika tillvägagångssätt och varierar något mellan tillgångsklasserna.

Våra mål i anslutning till ansvarsfulla investeringar:

- Koldioxidneutralitet inom placeringar senast år 2050.
- Innehåll i Sparbankens utvalda fonder och försäkringsportföljer i enlighet med FN:s utvalda mål för hållbar utveckling minst 25 %*.

*Minst 85 % av Sparbankens utvalda fonder och Kapitalförvaltarens bästa och Kapitalförvaltningsförsäkringar. Omfattar inte försäkringsbaserade portföljer eller försäkringskuvert. Målet kommer vid behov att uppdateras under år 2024.

ANSVARFULLHET ÄR EN INTEGRERAD DEL AV VÅR PLACERINGSPROCESS

Inom Sparbankernas kapitalförvaltning är tillämpningen av principerna för ansvarsfullhet direkt integrerad som en del av placeringsprocessen. Portföljförvaltaren, som utsetts separat för varje portfölj, sköter om avkastningen och riskerna för sin portfölj samt om det ansvarsfulla placering i den praktiska placeringsverksamheten.

Inom Sparbankernas kapitalförvaltning mäts ansvar med hjälp av olika mätare, och mätningen utvecklas efter behov. Vi använder flera nyckeltal för att bedöma våra fonders ansvarsfullhet så omfattande som möjligt.

Hållbarhetschefen och ESG-analytikern utvecklar, utbildar och övervakar genomförandet av ansvarsfullt placering i olika tillgångslag och rapporterar om genomförandet av ansvarsfullhet i placeringsverksamheten. Sp-Fondbolags styrelse fastställer regelbundet principerna för ansvarsfullt placering och följer upp hur ansvarsfullheten förverkligas.

HÄNSYN TILL ESG-RISKER OCH -FAKTORER

Med hållbarhetsrisk avses en händelse eller ett förhållande som hänför sig till miljö, samhälle eller förvaltningssed (ESG) och vars genomförande kan ha en väsentlig negativ inverkan på investeringens värde. ESG-faktorerna beaktas och bedöms som en del av analysen av och besluten om placering. Portföljförvaltaren bedömer placeringsobjektets väsentliga risker och möjligheter i fråga om ansvarsfullhet som en del av den övriga analysen av placeringsobjektet. Placeringsbeslut inkluderar också övervägande och bedömning av de huvudsakliga negativa hållbarhetseffekterna. Bland annat publicerar vi vårt tillkännagivande om de huvudsakliga negativa effekterna på hållbarhetsfaktorer på vår webbplats. Vid sidan av externa serviceproducenter används vid bedömning av ansvarsfullhet även företagens ansvarsrapporter, rapporter från icke-statliga organisationer och andra offentliga informationskällor.

Som bedömningsmetoder använder Sparbankernas Kapitalförvaltning verktyg som utvecklats av externa tjänsteleverantörer. Med dessa verktyg är det möjligt att identifiera och analysera olika hållbarhetsrisker och -faktorer i placeringsbeslutsprocessen. Metoderna och verktygen som används för att identifiera dessa risker varierar beroende på tillgångsklass och de gällande definitionerna inom regleringen av hållbarhetsrisker. De externa tjänsteleverantörerna vi använder inkluderar Bloomberg, Upright Project, Morningstar och MSCI ESG Research LLC. Under år 2023 utvecklade vi även processer och anvisningar för hållbarhetsbedömning av våra produkter samt datainsamling via våra ESG-verktyg.

TEMATISKT EFFEKTPLACERANDE OCH PRIORITERING

Inom tematiskt placering och positiv värdering fokuserar vi på något utvalt ansvarstema. Specialplaceringsfonden Sparbanken Miljö främjar hållbara egenskaper för miljön. Vi har som mål att placera cirka en fjärdedel av fondens medel i projekt som har ett klart tema för främjande av positiva miljöaspekter, till exempel byggandet av en vindkraftspark. Avkastningen sedan fondens

start har varit 74,6 %. Vi berättar mer ingående om fondens genomslag i avsnittet om effektplacering.

UTESLUTNING

Uteslutningskriterierna granskas och uppdateras regelbundet i samarbete med portföljförvaltningen. Sp-Fondbolag gör inga direkta placeringar i aktörer som tillverkar eller säljer kontroversiella vapen eller delar till sådana. Som kontroversiella vapen räknas bland annat landminor, klusterbomber, ammunition med utarmat uran, kemiska och biologiska vapen samt i vissa sammanhang kärnvapen. Vid fall gällande dubbla användningsområden använder vi vårt omdöme för att fastställa andelen av målföretagets omsättning (högst 5 %) och försöker bedöma den faktiska primära användningen, till exempel genom att analysera tillgänglig information eller genom att diskutera med det företag som är föremål för placeringen.

Sp-Fondbolag har även uteslutit kolanvändare och -producenter från sina direkta placeringar. Uteslutningen gäller gruvbolag där över 25 % av omsättningen kommer från kol som används för energiproduktion samt företag som producerar stora mängder energikol (mer än 30 % av produktionen). Även elbolag som använder betydande mängder kol som bränsle omfattas av uteslutningen (mer än 30 % av produktionen). Om företaget har trovärdiga planer eller planer enligt Paris klimatavtal på att genomföra en övergång till ett samhälle med liten användning av kol samt planer på att minska sina climateffekter och sin kolförbrukning (till exempel Science Based Target), kan det undgå uteslutning. Uteslutningen i Miljö-specialplaceringsfonden gäller gruvbolag där över 5 % av omsättningen kommer från kol som används för energiproduktion samt företag som producerar stora mängder energikol (mer än 30 % av produktionen). Vid företag som är väsentliga för den gröna övergången bedömer vi placeringsskillnaderna från fall till fall.

Vi är selektiva och omsorgsfulla i vårt förhållningssätt till företag som producerar torv för energianvändning eller som verkar inom cannabisindustrin, erbjuder för omsättningens del huvudsakligen hasardspel eller snabbkrediter med hög ränta, krigsmaterietillverkare, deras underleverantörer eller distributörer eller aktörer som till exempel enligt Finnwatch har påvisat sig använda barnarbete.

Vi placerar inte heller direkt i tobakstillverkare eller produktion av vuxenunderhållning (högst 5 % av omsättningen), inte heller i företag som upprepade gånger bryter mot internationella normer och avtal och inte aktivt visar att de korrigerar missförhållanden i sin verksamhet.

Även vid utvärderingen av placeringar i obligationslån utvecklar och gör vi en övergripande översyn med beaktande av olika hållbarhetsfaktorer. Dessa kan till exempel vara politiska tillvägagångssätt, landets förvaltningens styrka, utvecklingen på det sociala området, mänskliga rättigheter och reformvilja. Brister i flera faktorer, i kombination med bristande reformpolitik, kan leda till att landet utesluts från våra placeringar.

GENOM ANSVARSFULLHET BYGGER VI EN HÅLLBARARE FRAMTID I TILLGÅNGSKLASSER SOM VI PLACERAR.

- Hänsyn till ESG-risker och -faktorer
- Tematiskt effektplacering och prioritering
- Uteslutning
- Uppföljning av efterlevnaden av internationella normer och avtal
- Aktivt ägarskap och påverkan

EFTERLEVNAD AV INTERNATIONELLA NORMER OCH AVTAL

De centrala internationella avtalen och normerna skapar värdegrunden för ansvarsfulla placeringar. Vi följer hur våra direkta placeringsobjekt verkar i enlighet med dem. De normer som granskas baserar sig bl.a. på FN:s konvention Global Compact, OECD:s anvisningar till multinationella företag samt ILO:s internationella deklaration om arbetsrättigheter.

Om missförhållanden uppdagas fattar Sp-Fondbolag beslut om åtgärder och företagets möjligheter och vilja att inom sex månader systematiskt åtgärda faktorerna bakom missförhållandet. Vi kontaktar eventuellt företaget, antingen direkt eller via tjänsteleverantören, för att få mer information och påverka deras verksamhet. Företag som upprepade gånger brutit mot internationella avtal och som inte aktivt visar att de åtgärdar missförhållandet utesluts från direkta placeringar. Vi behandlar alltid dessa ärenden från fall till fall. Vi granskar uteslutnings- och övervakningslistan och uppdaterar inventarieförteckningen minst två gånger per år. I våra direkta placeringar finns för närvarande några enskilda företag som har ett verifierat missförhållande i sina verksamheter. En betydande del av dessa företag har vidtagit åtgärder för att korrigera missförhållandet, och vi följer aktivt upp situationen.

VÅRA FONDPARTNER HAR VALTS UT PÅ ETT ANSVARSFULLT SÄTT

Vi använder samarbetspartnerernas fonder för att komplettera omfattningen av vår placeringsverksamhet. Vi väljer ansvarsfulla, solida och pålitliga samarbetspartner vars placeringsfilosofi ligger nära vår egen. Vi prioriterar aktörer som har undertecknat PRI-principerna och utreder av aktörerna bl.a. vilken policy för ansvarsfull placering de har samt hur de hanterar ESG-ärenden och tar hänsyn till ESG-faktorer och -risker och

integrerar dem i utredningarna, analyserna, besluten, riskhanteringen och rapporteringen. För närvarande har alla våra externa fondpartner undertecknat PRI-principerna.

Vi säkerställer också att förvaltningsbolaget för fonderna finns i en stat som har ratificerat OECD:s AEOI-avtal, dvs. avtalet om automatiskt utbyte av skatteinformation. För USA:s del tillämpas FATCA-avtalet.

AKTIVT ÄGARSKAP OCH PÅVERKAN

Via aktivt ägande är vi också tillsammans med andra placerare med och påverkar olika initiativ som syftar till att minska de negativa hållbarhetseffekterna på klimatet och miljön. Sparbanksfonderna deltar på bolagsstämmor för de företag som är fondernas placeringsobjekt i enlighet med principerna för ägarstyrning. Under året deltog Sparbanksfonderna i 21 finländska bolags bolagsstämmor. Sparbanken Östersjön deltog i 14 stämmor, Sparbanken Finland i 18, Sparbanken Småföretag i 16, Sparbanken Ränta Plus i åtta, Sparbanken Miljö i fyra och Sparbanken Aktie Världen i två. På bolagsstämmorna stödde vi styrelsens förslag. Dessutom diskuterade vi år 2023 med 111 företag på bolagsmöten.

Vi har år 2014 undertecknat de principer för ansvarsfullt placering som stöds av FN (PRI) och vi är med i Finsif, den finländska organisationen för ansvarsfullt placering. Dessutom bidrar vi till placerarinitiativet Climate Action 100+, som strävar efter att påverka över hundra företag med stora utsläpp inom olika branscher. Vi deltar i CDP:s initiativ mot klimatförändring, vatten- och skogsförbrukning och i initiativet SBTi (Science-Based Targets), som stöder företag som ställer upp vetenskapligt baserade utsläppsminskningmål. Vi uppmuntrar också företag att rapportera mer öppet om sin miljöverksamhet via CDP:s initiativ Non Disclosure Campaign i fråga om CDP:s initiativ som nämns ovan. Ju mer företagen rapporterar, desto bättre möjligheter har vi placerare att bilda en helhetsbild och göra en placeringsanalys om våra placeringsobjekts verksamheter. Till exempel har Climate action 100+ gått in i nästa fas i juni 2023, med målet att stödja den globala expansionen av aktivt ägande under de kommande sju åren. Den nya fasen kommer att flytta fokus från

företagens klimatrelaterade rapportering till genomförandet av övergångsplaner.

Vi har i fyra år rapporterat från kapitalförvaltningens perspektiv i enlighet med TCFD:s ramverk (Task-Force on Climate-related Financial Disclosures) som en del av Sparbanksgruppens årliga ansvarsrapport och vi har tagit de första stegen mot en rapportering i enlighet med referensramen TNFD (Task-Force on Nature-related Financial Disclosures). Vi uppmuntrar också tredje parter fonder till rapportering i enlighet med TCFD. TCFD och TNFD är frivilliga ramverk som är utformade för att hjälpa företag att förstå och rapportera om de ekonomiska konsekvenserna för deras egen verksamhet i anslutning till klimatförändringarna och naturen. Enligt rekommendationerna i dessa ramverk ska företagen rapportera om fyra olika delområden: förvaltningsmetod, strategi, riskhantering samt mätare och mål. Vi stöder även klimatrapportering enligt TCFD:s ramverk i våra målföretag.

Vi medverkar i:

Signatory of:

ANSVARFULLHET INTEGRERAS I VÅRA PLACERINGSBESLUT

Erfaret portföljförvaltningsteam med två ESG-specialister.		ESG-experter i alla tillgångsklasser som vi placerar i.	
Högklassiga ESG-klassificeringar, regelbunda analyser och stresstester av klimatscenarier för våra aktie- och räntefonder samt rapportering av positiva miljökonsekvenser.		Föregångare inom att påverka genom att placera: Sparbanken Miljö -specialplaceringsfond fokuserar bland annat på miljöinnovationer.	

HÖGKLASSIGA VERKTYG FÖR ANALYS.

PRISBELÖNTA FONDER

Den bästa nordiska fonden i serien korträntefonder och aktier i Finland: Sparbanken Kortränta och Sparbanken Småföretag
Refinitiv Lipper Fund Awards 2022

Den bästa räntefonden i Norden:
Sparbanken Kortränta,
Refinitiv Lipper Fund Awards 2021

Sparbanken Småföretag bland tre i topp i serien för finländska aktier,
Morningstar Awards 2021

Bästa fondhus för finländska aktier,
Citywire Nordic Awards 2019

Sparbanken Småföretag
Finlands bästa aktiefond 2018
(sijoittaja.fi)

Finlands bästa aktiekapitalförvaltare,
Morningstar Awards 2018

20

års resursförvaltning

Från och med **2014** PRI-undertecknare

30

ljusgröna fonder, dvs. artikel 8 i EU:s informationsförordning (över 90 % av fonderna)

111

bolagsstämmor för att påverka målföretag under år 2023

60%

av förvaltade fonder har 3–5 bollar i Morningstar® hållbarhetsklassificering

8

fonder beviljades märket Morningstar® Low Carbon Designation™

+16%

Nettoeffekt av fonder enligt Upright Project-modellering

* MSCI IS A LEADING PROVIDER OF CRITICAL DECISION SUPPORT TOOLS AND SERVICES FOR THE GLOBAL INVESTMENT COMMUNITY. THE USE BY [SP FUND COMPANY] OF ANY MSCI ESG RESEARCH LLC DATA, AND THE USE OF MSCI LOGOS, TRADEMARKS, SERVICE MARKS OR INDEX NAMES HEREIN, DO NOT CONSTITUTE A SPONSORSHIP, ENDORSEMENT OR PROMOTION OF [SP FUND COMPANY] BY MSCI OR ANY OF ITS AFFILIATES. MSCI SERVICES AND DATA ARE THE PROPERTY OF MSCI OR ITS INFORMATION PROVIDERS. MSCI AND MSCI ESG RESEARCH NAMES AND LOGOS ARE TRADEMARKS OR SERVICE MARKS OF MSCI OR ITS AFFILIATES.

FONDERNAS HÅLLBARHETS BETYG

	Morningstar Sustainability Rating™	Morningstar® Low Carbon Designation™	Klassificering av koldioxidrisker
Sparbanken Asien			Låg
Sparbanken Amerika			Låg
Sparbanken Europa			Låg
Sparbanken High Yield			Låg
Sparbanken Östersjön			Låg
Sparbanken Djärvhet			Låg
Sparbanken Tillväxtmarknader Ränta			Medelhög
Sparbanken Tillväxtmarknader			Medelhög
Sparbanken Fastighetsaktie Europa			Låg
Sparbanken Ränta Plus			Låg
Sparbanken Räntebeholdnad			Låg
Sparbanken Ränteportfölj			Medelhög
Sparbanken Finland			Låg
Sparbanken Kortränta			Låg
Sparbanken Måtta			Låg
Sparbanken Aktie Världen			Låg
Sparbanken Aktiebeholdnad			Låg
Sparbanken Småföretag			Låg
Sparbanken Långränta			Medelhög
Sparbanken Hyfs			Låg
Sparbanken Balanserad			Låg
Sparbanken Avkastningsinriktad			Låg
Sparbanken Miljö			Medelhög
Sparbanken Företagslån			Låg

Källa: Morningstar, när täckningen är över 67 procent av ägandet i portföljen.

Morningstars hållbarhetsbetyg (Morningstar Sustainability Rating™) beskriver ansvar hos de bolag som ägs av fonden i förhållande till ägandet i andra fonder i samma jämförelseklass som fastställts av Morningstar. Denna jämförelsegrupp kan vara en annan än den som använts vid jämförelsen av fondernas avkastning. Skalan anges från bäst till sämst mellan 5 och 1.

The Morningstar® Low Carbon Designation™ tilldelas fonder med låg poängsättning inom koldioxidrisk och låg exponering för fossila bränslen. Detta indikerar att fonden i allmänhet håller på att gå i riktning mot en koldioxidsnål ekonomi. Morningstars kolriskklassificering mellan: allvarlig – hög – medelhög – låg – obefintlig.

FONDERNAS HÅLLBARHETSPOÄNG

	 Hållbarhets- betyg	 Miljö	 Socialt	 Administrativt	 Täckning (%)
Sparbanken Asien	24,4	4,8	10,3	8,8	100
Sparbanken Amerika	20,2	3,9	9,2	7,0	100
Sparbanken Europa	19,0	3,8	8,1	6,0	98
Sparbanken High Yield	20,1	2,4	4,8	3,6	81
Sparbanken Östersjön	20,4	4,0	5,2	4,4	100
Sparbanken Djärvhet	19,8	4,1	8,0	6,4	97
Sparbanken Tillväxtmarknader Ränta	26,1	4,0	5,0	4,5	89
Sparbanken Tillväxtmarknader	24,0	5,9	9,3	8,5	99
Sparbanken Fastighetsaktie Europa	12,7	2,7	4,2	4,8	97
Sparbanken Ränta Plus	17,8	3,1	6,6	5,9	87
Sparbanken Räntebetonad	21,3	4,0	6,9	5,4	79
Sparbanken Finland	17,7	4,3	5,9	4,8	98
Sparbanken Måtta	19,9	3,8	7,5	5,9	91
Sparbanken Aktie Världen	19,2	3,0	8,9	6,8	100
Sparbanken Aktiebetonad	20,8	4,1	7,3	5,6	90
Sparbanken Småföretag	18,2	3,2	3,2	2,5	86
Sparbanken Långränta	23,4	6,5	4,6	3,4	68
Sparbanken Hyfs	19,8	4,0	7,9	6,2	95
Sparbanken Balanserad	20,9	4,2	7,3	5,7	85
Sparbanken Avkastningsinriktad	20,0	4,2	7,8	6,0	96
Sparbanken Företagslån	19,1	4,2	7,9	6,2	93

Källa: Morningstar, när täckningen är över 67 procent av ägandet i portföljen.

I Morningstars hållbarhetsbetyg består varje fonds hållbarhetspoäng av företagsspecifika fördelningar av hållbarhetspoäng för innehaven i fonden samt av poängsättning av missförhållanden i anslutning till ansvaret. Poängsättning av missförhållanden har en negativ inverkan på portföljens betyg. Portföljens hållbarhetspoäng är mellan 0 och 100, så ju lägre siffran är, desto bättre.

EU:S REGLERING AV HÅLLBAR FINANSIERING

EU-kommissionen har en handlingsplan för hållbar finansiering, som syftar till att vägleda finansmarknaderna för att främja målen för hållbar utveckling. Under de senaste åren har EU arbetat med frågor som att reglera definitionen av hållbar finansiering, öka insynen i information om till exempel investeringars miljömässiga och samhällspåverkan och integrera beaktandet av kundernas hållbarhetspreferenser i placerings- och försäkringsrådgivningen.

BEAKTANDE AV KUNDERNAS HÅLLBARHETSPREFERENSER

Inom Sparbankernas Kapitalförvaltning har utredandet av kundernas hållbarhetspreferenser integrerats som en del av verktygen Ekonomistund och Ekonomistund för företag för placerings- och försäkringsrådgivning och lämplighetsbedömning. Fastställandet av hållbarhetspreferenser baseras på direktivet Marknader för finansiella instrument II.

NÄR DET GÄLLER HÅLLBARHETSPREFERENSER SKA MAN I ENLIGHET MED REGLERINGEN UTREDA VILKEN MINSTA ANDEL KUNDEN VILL HA I SINA PLACERINGAR:

1. Miljömässigt hållbara investeringar enligt EU:s klassificerings-system

och / eller

2. Placeringar som bidrar till miljömässiga eller samhällsmål enligt informationsförordningen

och / eller

3. Placeringar som beskriver de huvudsakliga negativa hållbarhetseffekterna

Dessutom ska man i enlighet med regleringen av kunden utreda i vilken utsträckning placeringar som motsvarar hållbarhetspreferenserna i fråga bör ingå i placeringslösningen. Vid placerings- och försäkringsrådgivning bör man samtidigt gå

igenom med kunden vad produkter som beaktar indikatorer som beskriver hållbara placeringar och huvudsakliga negativa hållbarhetseffekter innebär.

EN MILJÖMÄSSIGT HÅLLBAR INVESTERING ENLIGT TAXONOMIN UPPFYLLER FÖLJANDE TRE KRITERIER:

1. Verksamheten ska bidra till minst ett av de sex hållbarhetsmålen, som anknyter till begränsning av klimatförändringen, anpassning till klimatförändringen, hållbara vattenresurser, övergång till en cirkulär ekonomi, förhindrande av föroreningar och förbättring av ekosystemens status.
2. Verksamheten orsakar inte betydande olägenhet för uppnåendet av de övriga målen i enlighet med DNSH-principen (Do No Significant Harm).
3. Verksamheten är i linje med FN:s, ILO:s och OECD:s centrala principer om ansvar.

HÅLLBARA INVESTERINGAR ENLIGT DEFINITIONEN I ARTIKEL 2.17 I KOMMUNIKATIONSFÖRORDNINGEN BIDRAR TILL:

1. Ett miljömål som ett mål som mäts med till exempel centrala indikatorer för resurseffektivitet för:
 - användning av energi, förnybar energi, råvaror samt vatten och mark,
 - uppkomsten av avfall och utsläpp av växthusgaser, eller
 - konsekvenser för den biologiska mångfalden och den cirkulära ekonomin.
2. Socialt mål, såsom:
 - kampen mot ojämlikhet eller social sammanhållning,
 - integration i samhället och arbetsmarknadsrelationer,
 - en investering i mänskligt kapital, eller
 - sammanslutningar i ekonomiskt eller socialt svagare ställning.

Dylika hållbara investeringar vållar inte någon betydande skada för någon av de ovanstående målen, och de företag som investeras i följer god förvaltningssed, särskilt när det gäller fungerande administrativa strukturer, anställningsförhållanden, löner för personalen och efterlevnad av skatteregler. En hållbar investering är vanligtvis en produkt som överensstämmer med artikel 8 eller artikel 9 i EU:s informationsförordning.

HUVUDSAKLIGA NEGATIVA EFFEKTER

EU:s informationsförordning definierar huvudsakliga negativa effekter (Principal Adverse Sustainability Impacts, "PAI") som effekterna av placeringsbeslut som har en negativ inverkan på hållbarhetsfaktorer.

Med hållbarhetsfaktorer avses frågor som rör miljön, samhället och arbetstagare, respekt för de mänskliga rättigheterna samt kampen mot korruption och mutor.

I EU:s informationsförordning definieras hållbarheten för investeringsprodukter enligt följande:

- Artikel 8 – en produkt, som främjar, förutom andra särdrag, miljömässiga eller sociala särdrag, eller en kombination av dessa särdrag, och att de företag som investeringen avser följer god förvaltningssed.
- Artikel 9 – produktens syfte är att göra hållbara placeringar. En sådan produkt främjar ett miljömässigt eller socialt mål eller en kombination av dessa.
- Artikel 6 – en produkt som uppfyller kraven, dvs. en produkt som tar hänsyn till hållbarhetsrisker (eller som med rätta inte gör det). När det till exempel gäller negativa konsekvenser för hållbarhet används i informationsförordningen hållbarhetsindikatorer i samband med klimat-, miljö-, social- och arbetsfrågor, respekt för mänskliga rättigheter och kampen mot korruption och frågor gällande anti-korruption.

PRODUKTERNAS NAMN OCH DERAS SFDR-KLASSER

	SFDR-klassificering
Sparbanken Asien	Artikel 8
Sparbanken Amerika	Artikel 8
Sparbanken Europa	Artikel 8
Sparbanken High Yield	Artikel 8
Sparbanken Östersjön	Artikel 8
Sparbanken Djärvhet	Artikel 8
Sparbanken Tillväxtmarknader Ränta	Artikel 6
Sparbanken Tillväxtmarknader	Artikel 8
Sparbanken Fastighet	Artikel 8
Sparbanken Fastighetsaktie Europa	Artikel 8
Sparbanken Ränta Plus	Artikel 8
Sparbanken Rännebetsnad	Artikel 8
Sparbanken Ränportfölj	Artikel 8
Sparbanken Finland	Artikel 8
Sparbanken Kortränta	Artikel 8
Sparbanken Måtta	Artikel 8
Sparbanken Aktie Världen	Artikel 8
Sparbanken Aktiebetsnad	Artikel 8
Sparbanken Småföretag	Artikel 8
Sparbanken Långränta	Artikel 8
Sparbanken Hyfs	Artikel 8
Sparbanken Balanserad	Artikel 8
Sparbanken Avkastningsinriktad	Artikel 8
Sparbanken Miljö	Artikel 8
Sparbanken Företagslån	Artikel 8

De flesta av de fonder vi förvaltar (30/33) är förenliga med artikel 8 i EU:s informationsförordning och vi ser över produktens hållbarhetsklassificering minst var sjätte månad.

Vi publicerar bland annat på vår webbplats och i våra fondprospekt information om hur vi tar hänsyn till hållbarhetsfaktorer och -risker i vår placeringsverksamhet samt placerings- och försäkringsrådgivning. Förutom hållbarhetsrisker tar vi hänsyn till de huvudsakliga negativa hållbarhetseffekterna (PAI) i våra placeringsbeslut och placerings- och försäkringsrådgivning och rapporterade dem för första gången den 30 juni 2023 på vår webbplats. Vi publicerar också i enlighet med informationsförordningen våra placeringsprodukter i förhandsinformations- och periodiska informationsformulär, bland annat om produkten innehåller hållbara placeringar i enlighet med taxonomin eller hållbara placeringar i enlighet med artikel 2 (17) i informationsförordningen. I fondprospektet och i de periodiska översikterna berättar vi också om egenskaperna i enlighet med artikel 8 i informationsförordningen och tillämpningen av kriterierna för EU:s klassificeringssystem och principen om "ingen väsentlig skada" i samband med uppgifterna om fonderna.

Vi har granskat vilken andel av våra fonders placeringsobjekts affärsverksamhet som omfattas av taxonomin (taxonomy eligibility). I takt med att företagets rapportering utvecklas kommer även täckningen av taxonomiinformation i tjänsteleverantörernas databaser att förbättras. Vissa företag har börjat rapportera taxonmienlighet mer detaljerat från början av 2023, och vi följer upp utvecklingen av datakvalitet och täckning.

Förutom taxonmienlighet har vi också undersökt andelen hållbar placeringsverksamhet i de fonder vi förvaltar i enlighet med artikel 2 (17) i informationsdirektivet. Vi bedömer till exempel detta på grundval av om placeringarna stöder FN:s utvalda mål för hållbar utveckling som motsvarar de miljömässiga eller sociala mål eller en kombination av dessa som definieras i artikel 2 i informationsförordningen. Under året innehöll 29 av Sparbankens fonder hållbara placeringar i enlighet med artikel 2 (17) i informationsförordningen.

HÅLLBAR UTVECKLING OCH KLIMATFÖRÄNDRING

Klimatförändringen och miljöns välbefinnande är teman som syns i företagens strategiska mål och affärsplanering. En påskyndad klimatförändring leder oundvikligen till ändringar i lagstiftningen och på så sätt kommer företagens verksamhetsmiljö att radikalt förändras. Miljöfrågorna har blivit betydande konkurrensfaktorer för företagen och en inkomstkälla för placerarna. Det uppstår ständigt nya tekniker och de gamla produktionsmodellerna utvecklas för att svara på den hållbara utvecklingens och klimatförändringens utmaningar.

I vår placeringsverksamhet beaktar vi klimateffekterna av verksamheten hos målföretagen i våra fonder. Vi har olika nyckeltal för att öka transparensen i våra fonders miljökonsekvenser och koldioxidrisker. En av indikatorerna är koldioxidriskmätaren, som mäter risken för portföljbolag vid övergången till en koldioxidsnål ekonomi. Denna indikator baseras på Morningstars samarbetspartner Sustainalytics analys av enskilda bolag. Morningstar kombinerar dessa bolags resultat på fondnivå. Vi har även uteslutit kolanvändare och -producenter från våra direkta placeringar. Vi berättar mer om dem i punkten om uteslutning.

ANALYSER OCH STRESSTESTER AV KLIMATSCENARIER FÖR VÅRA AKTIE- OCH RÄNTEFONDER

Vi utför ungefär årligen analyser och stresstester av klimatscenarier för våra aktie- och räntefonder. Scenarieanalyserna och

stresstesterna bygger på metoden PACTA som utvecklats av 2 Degrees Investing Initiative. PACTA-metoden analyserar de viktigaste utsläpparna av växthusgaser inom vissa branscher och hur dessa bolags utsikter står i proportion till IEA:s scenario för hållbar utveckling. I stresstester räknar verktyget ut eventuella förändringar i portföljens värde i förhållande till tre olika klimatscenarier som fastställts av centralbanken i England. I enlighet med de nya klimatmålen strävar vi i vår placeringsverksamhet efter att uppnå koldioxidneutralitet senast år 2050. Vi strävar efter att öka andelen företag som har förbundit sig till mål enligt Parisavtalet och vetenskapsbaserade mål i de kundtillgångar vi förvaltar.

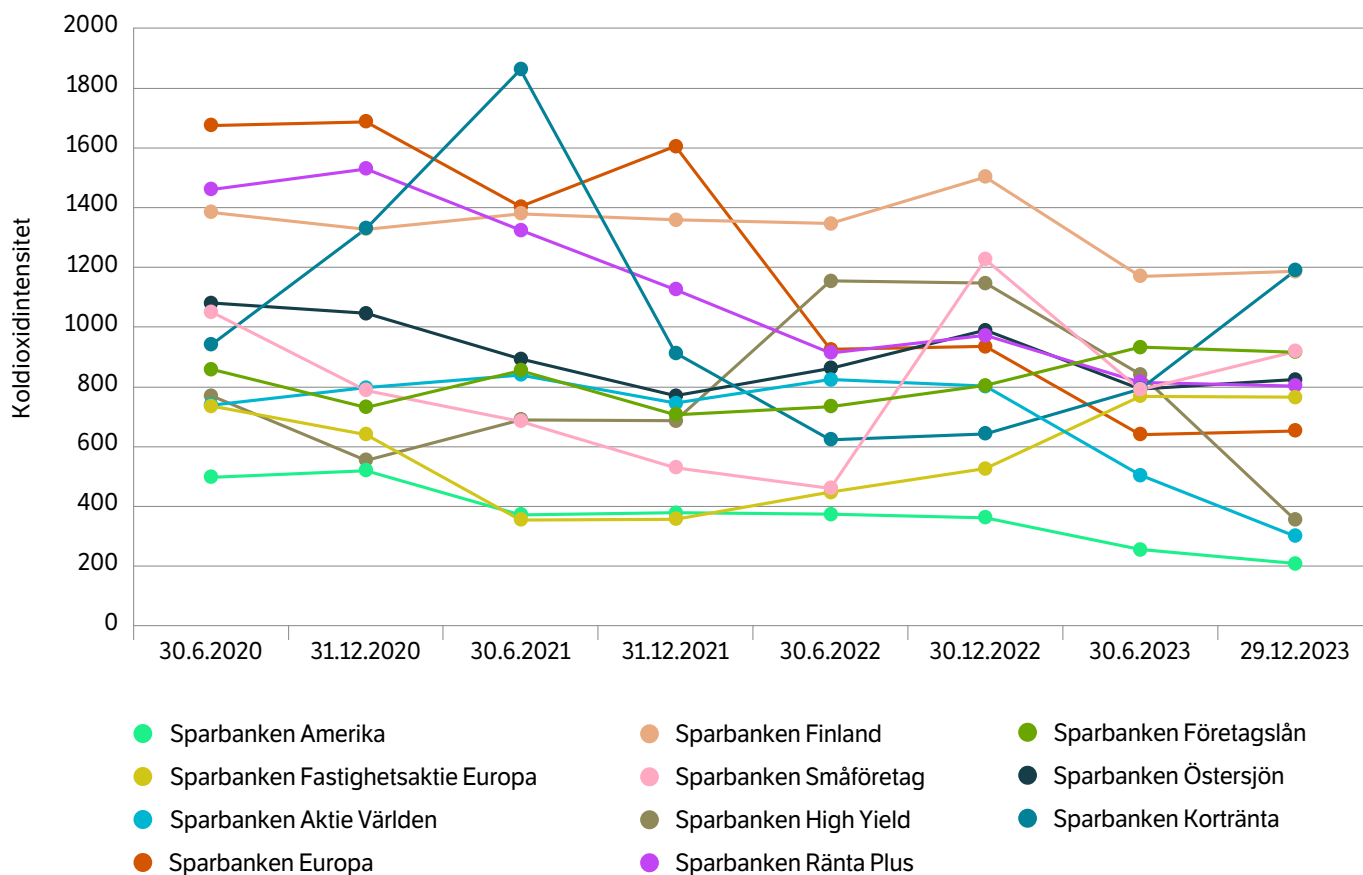
FONDERNAS KOLDIOXIDAVTRYCK

Det tal för koldioxidintensitet som rekommenderas av TCFD är ett sätt att uppskatta placeringsobjektens klimatpåverkan och beskriver fondens koldioxidutsläpp (t CO₂e) i förhållande till de ägda bolagens omsättning (miljoner EUR). De bolagsspecifika talen för koldioxidintensitet viktas med bolagets andel i fonden och de viktade talen adderas. Talet beräknas halvårsvis för de Sparbanksfonder som har direkta aktie- och företagslåneplaceringar. Uppgifterna om specialplaceringsfonden Sparbanken Miljö rapporteras i fondens hållbarhetsrapport som utges kvartalsvis.

	Koldioxidintensitet (tCO ₂ e/omsättning miljoner EUR) (H2, 2023)	Koldioxidintensitet (tCO ₂ e/omsättning miljoner EUR) (H1, 2023)
Sparbanken Amerika	208,7	255,7
Sparbanken Europa	653,4	641,2
Sparbanken Östersjön	823,9	793,4
Sparbanken High Yield	355,3	841,6
Sparbanken Fastighetsaktie Europa	765,8	768,8
Sparbanken Finland	1 186,8	1170,1
Sparbanken Kortränta	1 190,6	793,2
Sparbanken Aktie Världen	301,2	504,7
Sparbanken Småföretag	918,8	791,1
Sparbanken Företagslån	916,8	932,9

Källor: Sp-Fondbolag Ab, Bloomberg

UTVECKLINGEN AV SPARBANKSFONDERNAS KOLDIOXIDAVTRYCK

Källor: Sp-Fondbolag Ab, Bloomberg

I beräkningen av koldioxidintensitet används företagens direkta utsläpp av växthusgaser (scope 1) och indirekta utsläpp (scope 2 och scope 3). Med direkta växthusutsläpp avses utsläpp från källor som företaget äger eller kontrollerar, till exempel egenproducerad energi. Indirekta utsläpp är utsläpp orsakade av den energi företaget köper, främst utsläpp från produktionen av inköpt el, samt indirekta utsläpp som uppstår i värdekedjan.

Vid beräkningen av utsläpp används koldioxidekvivalenter, som anger växthusgasernas sammanlagda klimatvärmende effekt. Detaljerade utsläppstal grundar sig på senast tillgänglig information.

Viktningen vid fondens beräkningstidpunkt har stor inverkan på fondens koldioxidavtryck. På grund av köp och försäljning av portföljens tillgångar kan fondens koldioxidavtryck variera till och med kraftigt. Utsläppen mellan sektorerna varierar kraftigt, vilket innebär att även sektorstrukturen på fondens målmarknad inverkar på koldioxidavtryckets storlek. Utsläppsberäkningarna baseras på de siffror företagen rapporterar samt på sektorspecifika bedömningar, vilket innebär att man inte har tillgång till uppgifter om alla företag.

NATURFÖRLUST OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Många företag kommer att möta risker och möjligheter relaterade till klimatförändringar och biologisk mångfald som kommer att påverka deras nuvarande och framtida affärsverksamhet. Till exempel World Economic Forum (2023) har uppskattat att förlusten av biologisk mångfald och ekosystemens kollaps kommer att vara en av de största globala riskerna under det kommande decenniet. Som fondbolag vill vi förstå dessa effekter och stödja Sparbanksgruppens kunder i att gå mot hållbara affärsmodeller.

Enligt MSCI ESG Research hade till exempel de flesta av de fonder som vi förvaltade den 31 december 2023 miljölösningar som skyddar naturkapitalet, till exempel Sparbanken Finland (2,61 %), Sparbanken Miljö (2,58 %), Sparbanken Amerika (1,61 %) och Sparbanken Småföretag (1,41 %). Vi har också följt upp att de medel vi förvaltar överensstämmer med FN:s mål för hållbar utveckling, som tar hänsyn till biologisk mångfald och naturförlust. Dessutom har vi på vår webbplats rapporterat de huvudsakliga negativa hållbarhetseffekterna av de tillgångar vi förvaltar, vilka bland annat mäter konsekvenserna för den biologiska mångfalden. Som en indikator granskar vi aktiviteter som har en negativ inverkan på områden med känslig biologisk mångfald. Med andra ord granskar vi andelen sådana företag som utgör placeringsobjekt och som har verksamhetsställen eller aktiviteter i eller nära områden med känslig biologisk mångfald.

Instruktionerna i Global Biodiversity Framework (GBF, 2021) för aktörer inom finansbranschen inkluderar bland annat hantering av risker, effekter och beroenden av placeringar, finansiering eller placeringsobjektsföretag i förhållande till biologisk mång-

fald. För närvarande ligger dock utmaningen i att bedöma risker i att kombinera data från olika källor och i indikatorernas ofullständighet och instabilitet. Till exempel kommer FN:s (United Nations Environment Programme Finance Initiative, UNEP FI) projekt Finance Initiative att under år 2023 utarbeta anvisningar och rekommendationer för bankbranschen för att skydda den biologiska mångfalden och ekosystemen.

Dessutom följer vi noga upp utvecklingen av den nationella strategin och verksamhetsprogrammet för biologisk mångfald vid miljöministeriet. Avsikten är att denna strategi och detta verksamhetsprogram ska sträcka sig fram till år 2035, med beaktande av FN:s konvention om biologisk mångfald, EU:s strategi för biologisk mångfald och de nationellt fastställda målen. Huvudsyftet med EU:s strategi för biologisk mångfald är att stoppa naturförlusten och vända utvecklingen av den biologiska mångfalden till positiv senast år 2030. Medlemsstaterna har förbundit sig till 17 huvudmål för genomförandet av strategin och uppnåendet av målen. Sparbanksgruppen deltar också i det naturåtagande som utarbetats av Finansbranschen rf. Syftet med åtagandet är att främja åtgärder mot naturförlust inom finansbranschen med hjälp av enhetliga verktyg och indikatorer under åren 2024–2028.

Å andra sidan har till exempel Finansinspektionen (2020) konstaterat att de regleringsförändringar som rör skyddet av den biologiska mångfalden kommer till finanssektorn snabbast genom EU:s taxonomi, som definierar hållbar ekonomisk verksamhet. Vi följer också upp utvecklingen av taxonomireglering i Sparbankernas Kapitalförvaltning.

FONDERNAS POSITIVA MILJÖKONSEKVENSER

	 Andelen miljölösningar (%)	 Täckning (%)
Sparbanken Asien	0,0	88,13
Sparbanken Amerika	11,70	93,06
Sparbanken Europa	6,22	82,08
Sparbanken Östersjön	4,30	76,08
Sparbanken Djärvhet	9,65	84,77
Sparbanken Tillväxtmarknader	13,14	95,58
Sparbanken Fastighetsaktie Europa	45,4	89,29
Sparbanken Ränta Plus	6,18	72,32
Sparbanken Räntebetonad	5,38	58,12
Sparbanken Finland	4,83	80,09
Sparbanken Mätta	6,87	71,43
Sparbanken Aktie Världen	10,86	91,04
Sparbanken Aktiebetonad	6,09	74,86
Sparbanken Småföretag	0,00	50,99
Sparbanken Hyfs	8,42	79,85
Sparbanken Balanserad	5,77	69,56
Sparbanken Avkastningsinriktad	7,31	83,41
Sparbanken Miljö	20,22	52,60
Sparbanken Företagslån	8,46	69,42

Källa: Morningstar

Miljölösningarna beskriver de företag som finns i fonden och vars omsättning bl.a. utgörs av förnybar energi eller av produkter och tjänster som stöder den, samt av energieffektivitet, energieffektiva byggnader och koldioxidsnål trafik. Vi publicerar nyckeltalet, om täckningen är över 50 procent av ägandet i portföljen. Uppgifterna om specialplaceringsfonden Sparbanken Miljö rapporteras i fondens hållbarhetsrapport som utges kvartalsvis.

FONDERNAS NETTOEFFEKT

Vi samarbetar med The Upright Project för att bedöma nettoeffekterna av våra fonder. Syftet är att vi i fortsättningen har djupare insikter om våra fonders nettoeffekt och använder denna information i portföljförvaltningen. The Upright Projects modeller använder företagens rapporter, vetenskapliga artiklar, marknadsundersökningar, statistik och artificiell intelligens för att modellera enskilda företags nettoeffekter utifrån deras produkter och tjänster. Nettoeffekten mäts inom miljö, hälsa och samhälle samt skapande och delning av information.

Sparbankens fonder har en positiv nettoeffektprofil. Den positiva nettoeffektrelationen återspeglar det att våra fonder i genomsnitt genererar fler positiva externa effekter än negativa. I fråga om de undersökta temana anknyter de största positiva nettoeffekterna till samhället, såsom till betalning av skatt, skapande av arbetstillfällen och den samhälleliga infrastrukturen.

SPARBANKSFONDERNAS NETTOEFFEKTER

IMPACT	NEGATIVE	SCORE	POSITIVE
Society	-0.5	+12.2	+12.8
Jobs		+2.9	+2.9
Taxes		+4.6	+4.6
Societal infrastructure		+5.0	+5.0
Societal stability	-0.3	-0.1	+0.2
Equality & human rights	-0.2	-0.1	+0.1
Knowledge	-3.8	-2.0	+1.8
Knowledge infrastructure		+0.4	+0.4
Creating knowledge		+0.6	+0.6
Distributing knowledge	-0.0	+0.8	+0.8
Scarce human capital	-3.8	-3.8	
Health	-2.8	+1.5	+4.3
Physical diseases	-1.9	+0.3	+2.2
Mental diseases	-0.5	-0.3	+0.2
Nutrition	-0.0	+0.5	+0.5
Relationships	-0.1	+0.3	+0.4
Meaning & joy	-0.3	+0.6	+0.9
Environment	-10.4	-8.5	+2.0
GHG emissions	-5.1	+3.9	+1.1
Non-GHG emissions	-1.7	-1.3	+0.4
Scarce natural resources	-0.6	-0.5	+0.0
Biodiversity	-1.7	-1.7	+0.1
Waste	-1.3	-1.1	+0.3

Upright model release 1.3.0
on 15th Feb. 2024 at 07:17 GMT

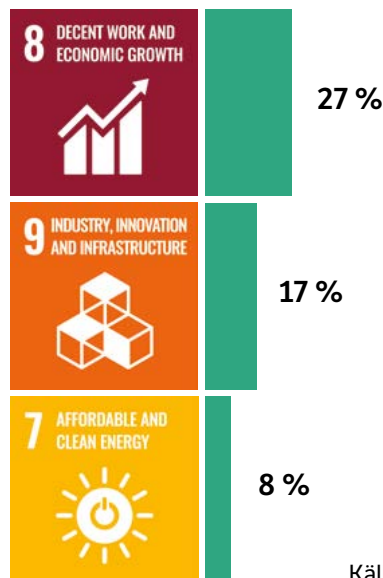
+18% Net impact ratio
Value set: Equal weights

Källa: The Upright Project

STÖD TILL FN:S MÅL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Förutom arbetet med nettoeffekterna samarbetar vi även med The Upright Project för att ta reda på hur våra fonders placeringsmål stöder FN:s mål för hållbar utveckling. FN:s medlemsstater har avtalat om mål för hållbar utveckling och om ett handlingsprogram som ska vägleda de globala utvecklingsinsatserna fram till 2030. FN har sammanlagt 17 mål. Sparbankgruppen ställde i slutet av år 2022 upp hållbarhetsmål bland annat gällande FN:s utvalda mål för hållbar utveckling: deras nivå i Sparbankens utvalda fonder och försäkringsportföljer borde vara minst 25 procent. Bland FN:s mål för hållbar utveckling stöder våra fonder särskilt följande mål: 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt), 9 (Hållbar industri, innovation och infrastruktur) och 7 (hållbar energi för alla).

Most aligned UN Sustainable Development Goals

Källa: The Upright Project

EFFEKTPLACERANDE

SPARBANKEN MILJÖ – SPECIALPLACERINGSFOND

Anders Pelli
portföljförvaltare

Börsåret 2023 var tudelat. Utvecklingen i början av år 2023 påverkades av en ökad inflation och stigande räntor. Båda försvagade placeringssentimentet och skapade press på aktiekursernas värderingsnivåer. I mars bröt en småskalig amerikansk regional bankkras ut som spred sig till Europa och fällde Credit Suisse*. Enligt börsens utvecklingskurva gick dock bankkrisen mycket snabbt över. Efter korrigeringen fortsatte aktiekurserna sin måttliga positiva utveckling. Senare under hösten satte den fortsatt höga inflationen, de stigande räntorna och den strama centralbankspolitiken press på aktiesentimentet. Dessa faktorer påverkade särskilt aktierna och projekten inom förnybar energi och de utvecklades svagt under oktober månad.

I november lättade inflations- och ränteutsikterna, vilket gjorde att aktiesentimentet blev positivt. Det livliga aktierallyt i början av året, på försommaren och i november–december ökade hela årets aktieavkastning långt över genomsnittet. Den globala avkastningen på aktiemarknaden steg till +23,1 %, en häpnadsväckande hög siffra i en instabil placeringssmiljö. Regionalt var avkastningsskillnaderna enorma. I USA steg kurserna med 26 % och i Europa med 14 %. I Finland sjönk kurserna med -0,6 %, vilket innebär en historiskt stor skillnad i avkastning jämfört med den internationella kursutvecklingen. Aktierna inom miljötemat utvecklades till stor del svagt under 2023. Under det senaste kvartalet har de större direkta aktieinnehavarna i Neste* och Kempower*, i vår specialplaceringsfond Miljö, inte hållit jämna steg med den gynnsamma marknadsutvecklingen. Utvecklingen i Kempower* var dock mycket stark under hela året och vi tror att gynnsamma drivkrafter och ett bra genomförande stöder företagets affärsverksamhet och därigenom aktiekursen, vars prissättning tyder på snabb tillväxt.

Svenska Re:Newcell* utfärdade en kraftig resultatvarning under kvartalet. Företagets försäljningsutsikter har försämrats avsevärt och det har uppstått tvivel bland placerarna om huruvida det finns efterfrågan på slutprodukterna och om slutkunderna är villiga att betala för miljövänligare kläder. Vi behåller fortfarande aktierna, eftersom den nuvarande prissättningen beaktar den stora osäkerheten, och vi följer noga utvecklingen av försäljningen och hur företagets kostnadsbesparingar uppnås. Att skapa en ny produkt och lansera den lönsamt på marknaden innebär stora utmaningar.

Den skyhöga avkastningen i USA förklarades av den särskilt goda kursutvecklingen hos de svagt utvecklade teknikjättarna år 2023. Under början av året låg den positiva prisutvecklingen främst på några teknikjättars axlar. I slutet av året steg aktierna på bred front. När de långa räntorna inte längre höjs eller börjar sjunka kan detta hjälpa kursutvecklingen. Inflation, höga räntor och geopolitisk osäkerhet är faktorer som kommer att påverka företagen och ofta ännu mer företagen inom det gröna temat även i fortsättningen. För närvarande verkar dock den värsta inflations- och räntechocken ligga bakom. År 2024 är ett stort valår. I år kommer väljarna i många länder att besluta hur den gröna omställningen ska utvecklas på kort och medellång sikt.

Förra året avslutades med klimatmötet COP28 som överträffade förväntningarna. Enligt EU:s klimattjänst Copernicus var 2023 det varmaste året i mäthistorien på jorden. När sannolikheten för klimatproblem ökar måste vi ge större värde åt de risker som klimatförändringarna medför och därmed mindre värde åt de företag som är utsatta för dessa risker.

Placeringsexempel: Scatec ASA*

Det norska företaget Scatec ASA* har utvecklat, byggt, ägt och drivit kraftverk som producerar ren och tillförlitlig el. Elektricitet är livsviktigt för nationernas ekonomiska tillväxt och människors välbefinnande – särskilt stora positiva effekter finns på tillväxtmarknader där Scatec* är verksam. Bolagets mål är att öka tillgängligheten till ren, förmånlig och förnybar elproduktion på tillväxtmarknaderna. Hållbarhet är en viktig del av Scatecs* affärsverksamhet och har integrerats i alla affärsenheter.

Scatecs* huvudsakliga affärsverksamhet är att utveckla och driva sol-, vind- och vattenkraftverk för att möta behovet av ren energi. Bolagets kraftverk tillhandahåller förmånlig, tillförlitlig och utsläppsfri el på en växande marknad i cirka 20–25 år, och i vissa anläggningar ännu längre. Att hantera effekterna av klimatförändringen är en del av Scatecs* övergripande affärsstrategi.

Scatec* främjar övergången till ett koldioxidsnålt samhälle genom produktion av förnybar energi. De nya tekniker och installationer som denna förändring kräver orsakar också klimatkonsekvenser när det gäller produktion av komponenter och deras funktion, samt markanvändningsförändringar i sol-, vind- och vattenkraftsprojekt. Scatec* syftar till att begränsa klimatkonsekvenserna i värdekedjan.

Kraftverk för förnybar energi kräver en ganska stor mängd resurser under byggfasen. Kraftverken ska kunna fungera långsiktigt och avvecklingen ska beaktas i planeringsskedet. Scatec* är aktiv i de anläggningar bolaget äger, vilket säkerställer både uppnåendet av dessa mål och en positiv inverkan på lokalbefolkningen i varje skede av projektet. Scatec* arbetar aktivt för att minska de negativa konsekvenserna för miljön och den biologiska mångfalden orsakade av sina projekt. Detta arbete återspeglas till exempel i tillgången på vatten, vilket är knappt på många områden. Scatec* optimerar användningen av vatten i sin verksamhet och begränsar användningen av vatten i områden med hög vattenbelastning. Bolaget strävar efter att undvika att bygga anläggningar nära våtmarker och begränsa konsekvenserna för grundvattenresurserna.

Scatecs* mål för år 2023 är att de årliga utsläppen av växthusgaser som undviks genom ren energiproduktion ska uppgå till 2,0 miljoner ton. Bolagets miljörapport har fått betyget A+ av Position Green Group*.

Enligt Upright Project*, som bedömer nettopåverkan, främjar Scatecs* verksamhet bland annat följande FN:s mål för hållbar utveckling: 7 (hållbar energi för alla), 8 (anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt), 9 (hållbar industri, innovationer och infrastruktur) och 13 (bekämpa klimatförändringarna).

*Uppgifterna i detta placeringsexempel ska inte betraktas som individuella placeringsråd.

COP28/ FN:S KLIMATKONFERENS – COP28

Förväntningarna på COP28 var mycket låga, men slutresultatet, där länder uppmanades att fasa ut fossila bränslen, kan anses vara tillfredsställande. Länderna i världen enades också om att genomföra omställningen på ett sådant sätt att en netto nollsituation uppnås senast 2050. Detta innebär att utsläpp och upptag är i balans. Därför är det möjligt att fortsätta använda fossila bränslen med hjälp av upptag av utsläpp. Idag kan endast en bråkdel av koldioxidutsläppen återvinnas, antingen direkt från utsläppskällan eller från atmosfären. I och med besluten och målen skulle man kunna tro att utsikterna för företag som erbjuder koldioxidavskiljning förbättras, men detta förväntas hända under de kommande åren. Vi följer till exempel upp norska Capsol*, vars teknik kommer att användas i Stockholms avfallsförbränningsanläggning. I Dubai enades om ett EU-förslag om att tredubbla produktionskapaciteten för förnybar energi och fördubbla energieffektivitetsåtgärderna fram till 2030. Dessa ambitiösa mål kräver massiva investeringar i elnätet tillsammans med produktion av förnybar energi. Enligt IEA:s beräkningar ökade antalet produktionsanläggningar för förnybar energi med en effekt på 510 GW förra året. IEA

uppskattar att mängden förnybara energikällor kommer att öka med en faktor på 2,5, vilket är under COP28-målen. Enligt IEA bör förnybara energikällor ökas med en effekt på 11 000 GW för att nå netto nollutsläpp. Finansieringen av förnybar energi i utvecklingsländerna är fortfarande otillräcklig för att nå målen. Vid mötet beslutades att inrätta en klimatskadefond, till vilken länderna utlovade 700 miljoner USD. Ländernas utsläppsmål för 2030 räcker fortfarande inte till för att begränsa den globala uppvärmningen till +2 °C, än mindre +1,5 °C.

I slutdokumentet nämndes för första gången den cirkulära ekonomin som ett sätt att minska utsläppen. Resolutionen innehöll också en anteckning om en tredubbling av kärnkraften, och i utlåtandet hoppades man att länderna skulle utveckla finansieringsformer för kärnkraftverksprojekt. Vid mötet antecknades ett mål att minska utsläppen från kylning med 68 % fram till 2050. Vid mötet lyckades man inte enas om grundreglerna för internationell handel med utsläppsrätter. Finland deltog i COP28 för första gången med en egen markpaviljong, där finländska företag och forskningsinstitut deltog.

ANSVARFULLHET I FRÅGA OM RÄNTEFONDER

Mark Mattila
portföljförvaltare

MARKNADSÖVERSIKT

År 2023 var ett bra år för ränteplaceringar och särskilt slutet av året var mycket bra på räntemarknaden. Den globala sänkningen av räntorna, som började med USA:s offentliggörande av inflationen i början av november, fortsatte nästan till slutet av året och utgjorde i praktiken hela årets positiva ränteutveckling när man tittar på euroområdet statsobligationer

inom ett par månader. Ännu i slutet av oktober var deras helårsresultat något positivt, och i slutet av december var det redan över 7 procent. Enbart i december gav statsobligationer en avkastning på 3,65 % i euroområdet. Företagslånen gynnades också av rallyt i slutet av året, och för dem blev december, liksom hela året 2023, fantastiskt. Investment Grade- och High Yield-företagslånen gav en avkastning på 8,19 % respektive 12,12 % förra året.

Det redan ganska tydliga slutet på den penningpolitiska åtstramningscykeln fick den sista spiken i kistan i mitten av december, när den amerikanska centralbanken Fed uppdaterade sina egna ränteförväntningar, enligt vilka den kommer att sänka styrräntan tre gånger år 2024. Marknaden jublade och prissatte som bäst dubbelt så många räkningar för det nya året. Enligt vår uppfattning är räntenivåerna fortfarande på väg nedåt trots rallyt i slutet av året, även om marknadsräntorna redan har fallit mycket. Ekonomin förväntades sjunka in i lågkonjunktur med en fortsatt

hög inflation. Centralbankerna har hittills lyckats utmärkt med sin uppgift. Man har fått inflationen att röra sig mot målnivån genom historiskt stora räntehöjningar utan att desto mer göra skada i ekonomin. Särskilt USA:s ekonomi har varit förvånansvärt stark och för närvarande tror marknaden att centralbanken kommer att lyckas med vad som ansågs vara en omöjlig uppgift. Början av året kommer att berätta för oss om denna uppfattning är sann.

Under 2024 tror vi att centralbankerna i sin penningpolitik kommer att gå över till en sjunkande räntecykel i takt med att den ekonomiska tillväxten och inflationen avtar. Räntorna kommer att vara sjunkande, men fluktuationen förväntas bli stor. Vi tror att riskpremierna för företagslån breddas när ekonomin bromsar in och samtidigt ökar antalet betalningsstörningar från sin nuvarande nivå på cirka 2 %. Den höga löpande avkastningen och eventuellt sjunkande räntor skyddar dock placeringarna och vi anser därför att avkastningsutsikterna för företagslån är attraktiva.

Den gröna omställningen fortsätter, vilket även syns på marknaden för företagslån. Även om den makroekonomiska situationen var utmanande år 2023 låg emissionerna av ansvarsfulla obligationer på 2022 års nivå. Gröna obligationer var fortfarande den mest populära finansieringsformen och stod för över 60 % av ESG-emissionerna. Utsikterna för 2024 är fortfarande utmanande på grund av den höga räntemiljön. Ändå ser vi att de viktigaste drivkrafterna som helhet är positiva på grund av klimatpolitiken, placerarefterfrågan och ESG-regleringen. Vi har ökat vikten för gröna obligationer i fonderna och kommer att fortsätta att delta selektivt i nyemissioner.

Placeringsexempel: VR-Group Abp* (VR Group)

VR* är ett finskt statsägt rese-, logistik- och underhålls företag med mer än 160 års historia. VR Group* verkar inte bara i Finland utan även i Sverige. År 2023 gjorde VR* mer än 15 miljoner resor inom fjärrtrafiken och 23,4 ton gods fraktades på järnväg. Bolaget strävar mot en koldioxidneutral framtid genom att göra den eldrivna spårtrafiken mer populär.

VR Groups* affärsenheter utgörs av VR Fjärrtrafik*, som tillhandahåller fjärrtrafik i Finland, VR Närtrafik*, som tillhandahåller närtågs-, spårvagns- och busstrafik i Finland och Sverige, och VR Transpoint*, som inkluderar logistiktjänster på finska järnvägar och vägar. VR FleetCare* ansvarar för underhållet av trafikmaterielen.

År 2022 emitterade VR Group* sin första gröna obligation, som vi tecknade i vår fond Sparbanken Företagslån. De medel som samlats in från den gröna obligationen planerar VR Group* att investera i projekt som överensstämmer med bolagets referensram för grön finansiering. Sådana projekt är till exempel investeringar i ren trafik, förnybar energi och energieffektivitet i egna eller förvaltade byggnader. Målet

är att minska utsläppen av växthusgaser genom att spara energi och producera förnybar energi.

Bolagets plan är att investera cirka 1 miljard euro i materiel för spårtrafik i Finland åren 2022–2026. Investeringar görs till exempel i eldrivna lok och i underhåll av befintlig materiel. Den gröna obligationen främjar för sin del denna plan.

VR:s* gröna obligation är en del av den referensram för grön finansiering som upprättats av företaget (Green Finance Framework). Syftet med referensramen är att stärka integrationen av hållbarhetsmål i företagets finansiering genom att stödja finansiering eller refinansiering av projekt inom hållbar utveckling. Medlen från lån enligt referensramen riktas mot miljömålen, relaterade till begränsning av klimatförändringar, minskning av växthusgasutsläpp, förnybar energi och energibesparing. Genom VR Groups* referensram för grön finansiering har skuldplacerares möjlighet att delta i bolagets investeringar i hållbar trafik.

Enligt bolagets egen kommunikation stödjer VR Group* särskilt följande FN:s klimatmål: 7 (hållbar energi för alla), 12 (hållbar konsumtion och produktion) och 13 (bekämpa klimatförändringarna).

*Uppgifterna i detta placeringsexempel ska inte betraktas som individuella placeringsråd.

ANSVARFULLHET I AKTIEFONDER

SPARBANKEN MILJÖ – SPECIALPLACERINGSFOND

Eemeli Oikarainen
portföljförvaltare

MARKNADSÖVERSIKT

År 2024 är förväntningarna att samma teman som förra året fortsätter. USA:s ekonomi utvecklas bra, Kina försöker starta sin ekonomi efter oron 2023 och Europa kämpar med en lågkonjunktur. Koncentrationen av börsnoterade bolag är till för att försvara lönsamheten, då man förväntar sig ett rimligt år vad gäller tillväxt. Liksom under slutet av året väntas

inflationen fortsätta plana ut och därmed förväntas även räntorna sjunka.

Till skillnad från förra året är år 2024 ett stort valår i olika demokratier. Aktiemarknaden stördes inte av presidentvalet i vårt land, men det amerikanska presidentvalet kommer sannolikt att påverka marknaden desto mer. Dessutom hölls presidentval i Taiwan i början av året, som hör samman med den iögonfallande situationen i Kina. Indiens parlament, känt som världens största demokrati, kommer också att omväljas. Konflikterna i Ukraina och Mellanöstern finns både i mediernas rubriker och på människors läppar. Vi lever i stormiga tider.

I år kommer konsumenternas köpkraft att börja återhämta sig, men det sker helt klart från en lägre nivå. Konsumenterna har använt ekonomiska buffertar som ackumulerats under tidigare år. Nu är dessa buffertar nästan slut. Även om räntesänkningen delvis hjälper, visar sysselsättningsläget tecken på försämring. Stora investeringar som har pågått kan komma att genomföras. Företagen är tveksamma till att fatta nya investeringsbeslut i en försvagad ekonomisk miljö. Även om företagens orderstockar

har varit på en exceptionellt hög nivå, har orderstockarna börjat minska i takt med att antalet nya order har minskat och leveranser har genomförts. Även om sänkta räntor stimulerar ekonomin kommer dess effekter inte att synas förrän tidigast under andra halvåret.

Om ett företag ska vara relevant nu och i framtiden måste det ta hänsyn till hållbarhet och ansvar. Perspektivet på ansvar och hållbar utveckling är inte begränsat till ett kvartal eller en räkenskapsperiod, utan företaget bör tänka på hur framtiden kommer att se ut om flera decennier. Ansvarfullhet är långsiktigt.

Ansvar betyder olika saker för olika människor. När vi tillämpar ansvar på företagsomfattning innebär det att bedöma den positiva eller negativa inverkan som företags produkter och tjänster har på världen runt omkring oss. När det gäller aktiefonder granskar vi också aktivt risker och möjligheter i anslutning till miljö, samhälle och förvaltning (ESG). ESG är ett ämnesområde som ständigt lyfts fram i diskussioner med företag. Kampen mot klimatförändringarna är samhälleligt betydelsefull och återspeglas i allt högre grad i företagets verksamhet. Även om utmaningen är stor, är möjligheterna också betydande. Alla företag är nödvändigtvis inte framgångsrika i denna tävling. Vi tror att ansvarsfullt ledda företag på sikt kommer att ha en bättre chans att generera utmärkt avkastning för dem som äger fondandelar.

Även om ansvarsfullt placering blir mer populärt finns det också utmaningar, såsom bristen på standardisering och inkonsekvensen i ansvarsrapporteringen. Men viljan till förändring och ett proaktivt tillvägagångssätt utgör kärnan i vårt arbete med att utveckla saker i en bättre riktning. Det är viktigt för oss att företagen fokuserar sina resurser på de områden där de kan skapa mest värde för samhället och aktieägarna på ett hållbart sätt.

Placeringsexempel: Vaisala Abp*

Vaisala* är ett internationellt teknikföretag som tillverkar mätanordningar och -system för miljömätning och industrins mättningsbehov. Vaisalas* innovativa tekniker hjälper kunderna att övervaka och optimera sina miljöförhållanden inom olika branscher. Företaget är känt för sina tillförlitliga och högklassiga mättningslösningar, liksom sitt engagemang för hållbar utveckling.

Vaisala* har historiskt haft en lycklig position, eftersom företagets grundare Vilho Vaisala för cirka 87 år sedan lade grunden för ett företag, vars verksamhet fokuserar på vädermätning. I en tid då klimatförändringar är en oerhörd viktig utmaning för planeten, är vädermätning en väsentlig del av klimatförändringsforskningen.

Idag gör Vaisala*, utöver vädermätning, också mycket inom industriell mätning. Med företagets produkter och tjänster utförs i stor omfattning fukt-, koldioxid- och luftkvalitetsmätningar. De flesta av Vaisalas* affärsverksamheter bidrar till att göra världen till en bättre plats ur ett miljöperspektiv. Till exempel inom sektorn för förnybar energi genomförs placeringskartläggningar för vindkraftsparker med Vaisalas* vindmätare för att optimera placeringen av parkerna ur både ett kostnadseffektivitets- och produktionsperspek-

tiv. Ovanpå vindturbinen kan du hitta en mätanordning tillverkad av Vaisala* som gör det möjligt för operatören att optimera användningen av vindturbinen. Dessutom kan de mycket torra förhållanden som krävs vid tillverkning av elbilsbatterier säkerställas i praktiken endast med Vaisalas* mätinstrument.

Med Vaisalas* temperatursändare kan kunderna optimera temperaturen i sina datacenters kylsystem. Även små temperaturvariationer kan ha en betydande inverkan på de totala kostnaderna och miljökonsekvenserna i sådana system. Vaisalas* viewLinc-miljöövervakningssystem övervakar för sin del lokaler med temperaturkänsliga material, såsom processlaboratorier, apotek, undersökningsrum, operationssalar samt blod- och vävnadsbanker. Världens 50 största läkemedelsföretag använder Vaisalas* tekniker för att säkerställa rätt förutsättningar för sin produktion. Dessutom används Vaisalas* molnhöjdsräknare av IAMCO i Antarktis för att forska i klimatvariationerna i polområdet.

Enligt Upright Project*, som bedömer nettopåverkan, främjar Vaisalas* verksamhet bland annat följande FN:s mål för hållbar utveckling: 7 (hållbar energi för alla), 8 (anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt), 11 (hållbara städer och samhällen) och 13 (bekämpa klimatförändringarna).

*Uppgifterna i detta placeringsexempel ska inte betraktas som individuella placeringsråd.

MER INFORMATION OM VÅRT ANSVARSFULLA PLACERANDE:

Vi rapporterar årligen om den ansvarsfulla placeringsverksamhetens genomförande som en del av Sparbanksgruppens ansvarsrapportering och vi publicerar vår årsrapport till PRI. Läs mer om ansvarsfull placeringsverksamhet på vår webbplats. <https://www.saastopankki.fi/sv-se/sparbanksgruppen/sparbankscentralen/sp-fondbolag/ansvarsfull-placeringsverksamhet>

Specialplaceringsfonden Sparbanken Miljö ger ut en hållbarhetsrapport kvartalsvis. <https://www.saastopankki.fi/sv-se/spara-placera/fonder/sparbanken-miljo>

 Sp-Fondbolag

 Sparbankens Kapitalförvaltning

Post-/besöksadress: Sparbanksförbundet anl, Industrigatan 33, 00510 Helsingfors | Hemort: Helsingfors

saastopankki.fi